

Terveydensuojelu

Terveydensuojelulain mukainen valvonta

Terveydensuojelulain 763/1994 tavoitteena on edistää ja ylläpitää väestön ja yksilön terveyttä sekä ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä ympäristössä, jotka saattavat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisen terveydelle.

Terveydensuojelun tehtävänä on valvoa asuntojen ja muiden julkisten oleskelutilojen terveellisyttä. Julkisia oleskelutiloja ovat mm. kokoontumis- ja majoitushuoneistot, liikuntatilat, koulut, päiväkodit, vanhainkodit tai vastaavat laitokset, uimahallit, uimarannat ja kauneushoitolat. Tehtäviin kuuluu myös valvoa talous- ja uimaveden sekä uima-allasveden laatua.

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus terveydensuojeluviranomaisille myös sellaisesta toiminnan perustamisesta tai käyttöön otosta, josta voi aiheutua terveyshaittaa asiakkaille tai asukkaille.

Ilmoitusvelvollisuus

Terveydensuojelulain 13 §:n mukainen ilmoitus on tehtävä valvontaviranomaiselle vähintään 30 vrk ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös toiminnan olennaista muuttamista ja toimijan vaihtumista. [Lomake \(.pdf\)](#).

Ilmoituksessa on annettava selvitys harjoitettavan toiminnan laadusta sekä tarvittaessa ilmoitukseen on liitettävä mm. pohjapiirustuksen, kalustepiirustuksen ja selostuksen LVI- ratkaisusta.

Ilmoitusvelvollisuus koskee seuraavia toimintoja:

- 1) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitetun majoitusliikkeen,
- 2) yleisölle avoimen kuntosalin ja muun liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, uimalan ja uimarannan,
- 3) päiväkodin ja lasten ja nuorten kerhon sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta tai korkeakoulutusta antavan oppilaitoksen ja opetuksen järjestämispaikan,
- 4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen,
- 5) solariumliikkeen, tatuointiliikkeen ja kauneushoitolan sekä muun huoneiston, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä,
- 6) sellaisen muun huoneiston tai laitoksen käyttöönotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Vastaava ilmoitus on tehtävä myös toiminnan olennaisesta muuttamisesta.

Talousvesi

Talousvesi on vettä, jota käytetään kotitalouksissa juomavetenä ja ruoan valmistuksessa. Talousvettä on myös vesi, jota käytetään elintarvikehuoneistoissa ja julkisessa tai kaupallisessa toiminnassa juomavetenä ja elintarvikkeiden valmistukseen, jalostukseen, säilytykseen tai markkinoille saattamiseen.

Talousvetenä käytettävän veden on oltava terveydelle haitatonta ja tarkoitukseensa soveltuvaa. Talousvedessä ei saa olla mitään eliöitä kuten esimerkiksi bakteereita, viruksia tai loisia eikä haitallisia aineita sellaisina määrinä, että niistä voisi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle.

Lainsäädännössä laitokset on jaoteltu suuriin ja pieniin laitoksiin. Suuria laitoksia ovat ne, jotka toimittavat vettä vähintään 10 m³ päivässä tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin.

Talousvettä toimittavan laitoksen hyväksyminen tai olennainen muuttaminen

Talousvettä toimittavan laitoksen, jolla on omaa veden tuotantoa tai käsittelyä, sekä toiminnanharjoittajan, joka toimittaa vettä talousvettä toimittavalle laitokselle (tukkulaitoksen), on haettava TsL:n 18 §:ssä säädetty kunnan terveydensuojeluviranomaisen hyväksyminen.

Toiminnan hyväksymistä haetaan myös silloin, kun uusi toiminnanharjoittaja aloittaa toiminnan tai vedenottoa tai vedenkäsittelyä laajennetaan tai muutetaan olennaisesti tai jos veden laadussa tai jakelussa tapahtuu talousveden laadun kannalta olennaisia muutoksia.

Ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan, joka ottaa talousvettä omilla laitteilla käytettäväksi osana julkista tai kaupallista toimintaa, ja muun kuin 18 §:ssä tarkoitetun talousvettä toimittavan laitoksen vettä, on tehtävä kunnan terveydensuojeluviranomaiselle 13 §:ssä tarkoitettu ilmoitus.

Seuraavien toiminnanharjoittajien ja vedenottamon tai vesisäiliön omistajan on tehtävä TsL 13 §:ssä tarkoitettu kirjallinen ilmoitus viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kunnan terveydensuojeluviranomaiselle:

- jos talousvettä toimittavalla laitoksella ei ole omaa vedentuotantoa tai käsittelyä (esim. vesiosuuskunta, jolla on pelkkä verkosto)
- jos talousvettä otetaan vedenottamosta omilla laitteilla käytettäväksi osana julkista toimintaa (esim. koulu) tai kaupallista toimintaa (esim. kioski)
- jos vettä otetaan vedenkäyttäjien omilla laitteilla talousvetenä käytettäväksi yhteensä vähintään 50 henkilön tarpeisiin tai vähintään 10 kuutiometriä päivässä eli ns. kimppakaivo

Talousveden laadunvalvonta

Talousvetenä käytettävän veden on oltava terveydelle haitatonta ja tarkoitukseensa soveltuvaa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo toimitettavan ja käytettävän talousveden laatua säännöllisesti. Talousveden laadun säännöllisellä valvonnalla kunnanterveydensuojeluviranomainen varmistuu, että talousveden laatu on STM:n talousvesiasetusten 1352/2015 ja 683/2017 vaatimusten

mukaiset. Terveysturvallisuuslain 20 §:n mukaan talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden viranomaisvalvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan.

Pienten yksiköiden sekä yksityistalouksien talousvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista säädetään STM:n asetuksessa 401/2001.

Yksityisten talouksien talousvesikaivon vedenlaatuun vaikuttaa kaivon kunto, maaperän laatu ja mahdollisesti ympäristössä olevat erilaiset toiminnot. Kotitaloudet voivat halutessaan tutkituttaa kaivovetensä laadun omalla kustannuksellaan.

Talousvedenlaatu on suositeltavaa tutkituttaa vähintään kolmen vuoden välein. Tietoa hyvästä kaivosta löytyy [täältä](#).